

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 15/04/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 401: Sau khi chết rồi, sẽ lại sinh

Chúng ta tu học Phật pháp phải biết rõ rằng sau khi ta chết, ta sẽ phải lại sinh ra và ta sẽ sinh ra ở nơi nào là điều vô cùng quan trọng? Hòa Thượng chỉ dạy rằng sinh rồi tử là việc nhỏ, sinh ra rồi chết đi chỉ là một sự chuyển đổi còn luân hồi mới là đáng sợ. Một khi chúng ta rơi vào luân hồi thì khó để ra được. Chúng ta hãy quán chiếu cảnh một người rơi vào dòng nước đang chảy xiết thì cơ may thoát ra khỏi dòng nước đó được mấy người? Đây là hình dung dễ hiểu còn trong vòng luân hồi mà chúng ta đã đi qua, không biết bao nhiêu là cõi, không biết bao nhiêu là giai đoạn. Khi biết mình chưa chết, chúng ta chưa sợ. Ngược lại, khi biết mình sắp chết thì chúng ta lại cuống cuống lên.

Hằng ngày, chúng ta phải đặc biệt chú ý việc xây dựng tín tâm kiên định trong việc tu học Phật pháp, tu học pháp môn. Nếu không xây dựng được, thường ngày, chúng ta buông lỏng, thậm chí xem thường thì đến lúc một chương ngại nhỏ đến như tuổi già đến, chúng ta sẽ thay đổi tín tâm. Chúng ta sẽ không tin bất cứ thứ gì, chỉ mong được sống. Tôi đã từng tiếp xúc một vài người lớn tuổi và thấy rất rõ ý niệm này. Xung quanh ý niệm, buồng tim cuống phổi của họ chỉ là mong được sống, mong thấy được con cháu, gần gũi bên vợ mình. Nếu chúng ta không cẩn trọng thì sau cùng, chúng ta cũng rơi vào tình cảnh này.

Lúc còn khỏe thì truy cầu danh vọng lợi dưỡng hoặc khi già bệnh sắp chết thì mong cầu được sống để gần con cháu. Hòa Thượng nói: **“Chúng sanh mê hoặc điên đảo như vậy đấy. Người giác ngộ thì hiểu rõ rằng nhân sanh khổ đau ngăn ngủi.”** Trên Kinh Phật thường nhắc Ta Bà là cõi tạm mà chúng ta lại không thấy nó là cõi tạm. Nếu quán sát một chút thì thấy những người cao tuổi xung quanh chúng ta gần như đã ra đi hết rồi. Đây là sự thật nhưng chúng ta không chịu tham chiếu để nhận ra. Một điều dễ thấy nhất là con cháu trong nhà đang ngày càng lớn lên thì đồng nghĩa với việc ông bà đang gần đi đến mộ phần và cha mẹ cũng đang gần đến ngày rời xa con cháu. Chúng ta có thể nói thời gian

oi, xin dừng lại không? Nếu thời gian dừng lại để ông bà, cha mẹ không phải ra đi thì con cháu chẳng lẽ không lớn. Còn nếu con cháu vẫn lớn, thời gian không ngừng trôi thì ngày rời xa ông bà, cha mẹ đang đến gần.

Trên Kinh Phật nói thế gian vô thường, khổ, không, vô ngã. Nếu chúng ta là người giác ngộ, chúng ta tuyệt đối không có chút tham luyến đối với thế gian. Vì sao? Vì thế gian này không bền chặt, sẽ luôn thay đổi. Người giác ngộ sẽ thấy thế gian khổ, không, vô ngã còn người mê hoặc điên đảo thì làm chấp, cho rằng mọi thứ đều là thật. Họ cứ nghĩ rằng họ có nhiều tiền, nhiều tài sản thì sẽ sống rất khỏe, rất tốt. Đây là mê muội! Tuy nhiên, chỉ cần một việc bất như ý nhỏ xảy ra là họ liền khổ không nói ra lời rồi.

Ví dụ như có một gia đình, ngôi nhà của họ là khu tái định cư, được xây dựng trên một nghĩa trang cũ đã di dời các phần mộ. Lúc mới về ở, đời sống rất bình thường vì vượng khí, phước báu mạnh, nhưng khi vượng khí, phước báu suy giảm thì những vong linh vốn ở trên đất liền xuất hiện. Họ rất giàu có nên bỏ ra rất nhiều tiền để khám ở các bác sỹ đầu ngành nhưng không ra bệnh. Tình trạng của họ là ăn không ngon, thở không được, ngủ không nổi. Người giàu chỉ có tiền mà tiền lại không giúp được gì cho họ.

Có một bà cụ tôi gặp bị đau chân không đi được, bà nói có con quý bắt bà. Tôi liền nói, không có con quý nào đâu, bà ăn uống thiếu chất nên thân thể yếu thế này và tôi khuyên bà niệm Phật. Vậy là bà nghe lời và niệm xuyên suốt. Hôm qua tôi trở lại thì bác sỹ kể lại rằng bà bảo bà hết bệnh rồi. Trong câu chuyện này cho thấy, có những lúc, chúng ta tưởng chừng không thể giải tỏa nhưng chỉ cần một nhân duyên, một cách làm hợp lý thì dường như mọi sự trở nên tốt đẹp. Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta phải hết sức cẩn trọng, người với người qua lại phải hợp lý, sống tốt, đối tốt với các mối quan hệ xung quanh chúng ta. Thường xuyên tặng quà và thăm hỏi thì mọi sự sẽ trở nên tốt đẹp.

Đối với hoàn cảnh đại tự nhiên, chúng ta phải có ý niệm giữ gìn hoàn cảnh sống được tốt, chẳng hạn như không thải rác bừa bãi, không làm những việc gây ô nhiễm nguồn nước, ô nhiễm không khí, ô nhiễm đất. Nếu trồng trọt mà tích cực dùng phân hóa học thì đất dần dần sẽ trơ hóa, không còn dinh dưỡng để cây cối sinh sôi.

Đối với thiên địa quỷ thần thì rất phiền phức, không biết thì có thể mất cả mạng. Tôi được kể lại rằng có người đã chặt cây và phá một cái miếu cũ, hoang. Khi đập bức tường, ai cũng nghĩ bức tường sẽ đổ ngã sang bên kia. Người đập bức tường cố ý chạy ra khỏi hướng đổ của bức tường nhưng không ngờ, bức tường vẫn đổ về phía người này, khiến anh ta chết luôn. Cho nên đối với quỷ thần, đừng có xem thường.

Hôm trước, người nhà của một người học trò đã đốn một cây mít 50 năm, đốn xong thì ói liên tục. Đi bệnh viện xét nghiệm không ra bệnh. Trên nôn dưới tháo. Kỳ đó, tôi đi ngang qua nhà người này, tôi có khuyên rằng, cái cây trước khi muốn chặt thì phải biết kính lễ. Đặc biệt, một cây nhiều năm như vậy, sẽ có quỷ thần nương tựa nên phải xin phép họ. Ở làng quê, người dân thường gọi các cây cổ thụ bằng cụ. Nếu chúng ta xem thường thì sẽ tổn hại đến mình. Việc này, diễn ra rất nhiều lần ở nhân gian. Cho nên chúng ta phải hết sức cẩn trọng.

Thế gian này có quá nhiều việc khiến chúng ta khổ sở và nếu vì sự bất cẩn, thiếu hiểu biết trong mối quan hệ giữa người với người; giữa người với đại tự nhiên; giữa người với thiên địa quỷ thần thì chúng ta sẽ tự gây ra những phiền phức cho chính mình. Có người thấy một nhánh cây đa ở đình vườn ra đường thì liền chặt đi. Vừa chặt xong, thì miệng xưng to, đi khám cũng không ra bệnh. Nhưng khi ra khu vực miếu đình đó thắp hương, xin lỗi: “*Con đã vô tình xúc phạm*” thì đến chiều lại bình thường. Đây là việc thật chứ không phải là mê tín. Việc này thuộc về lễ kính. Nhân gian chúng ta có tục cúng thổ địa, thần đất, thần nông; người ở núi thì cúng sơn thần; người ở rừng thì cúng thần rừng, thần cây. Chúng ta trong những mối quan hệ này, cần phải có một chút kiến thức để thấu hiểu. Nếu chưa biết thì chính mình phải hỏi đến người lớn tuổi, họ có quá nhiều kinh nghiệm và trải qua rất nhiều việc.

Hòa Thượng nói: “***Thế gian là khổ, không, vô thường và những sự thật này rất rõ ràng. Cho dù có tin hay không tin, sự thật này vẫn là như vậy.***” Phật nói rằng con người sống ở thế gian đều bị chi phối bởi 8 cái khổ bao gồm: Sanh, Lão, Bệnh, Tử Khổ, Ái Biệt Ly Khổ (Yêu nhau mà phải xa nhau), Cầu Bất Đắc Khổ (Cầu mà không được), Oán Tắng Hội Khổ (Ghét nhau mà phải gặp nhau) và Ngũ Ấm Xí Thịnh Khổ. Người tin hay không tin thì đều đối diện với Bát khổ này. Người tin thì hiểu rõ đạo lý này nên dễ dàng chấp nhận và bằng lòng nhờ đó, sự

thống khổ sẽ dịu nhẹ hơn. Người không tin thì cho rằng có nhiều tiền sẽ không phải khổ nên khi bắt khổ đến, họ sẽ khổ nhiều hơn. Dù có tiền nhiều như núi thì vẫn phải đưa tiền người thân ra đi mãi mãi.

Chúng ta thấu hiểu được kiếp nhân sinh này, thế gian vô thường, con người phải trải qua bát khổ, cho nên, từng giai đoạn chúng ta phải tiếp nhận nó. Chúng ta phải có sự chuẩn bị từ trước để chấp nhận từng điều ở từng giai đoạn cuộc đời. Ở tuổi 60 là chuẩn bị bước sang giai đoạn tuổi già, bệnh là đương nhiên. Khi biết mình sắp chết thì phải biết rằng chết là đương nhiên, cho nên, việc cần làm và việc nên làm thì phải mau mau làm để khi ra đi, không còn gì hối tiếc. Hòa Thượng từng nói rằng: *“Hôm nay không làm thì ngày mai sẽ hối hận”*. Chúng ta không để mình hối hận vì những việc cần làm hôm nay, chúng ta đã làm rồi nên ngày mai khi ra đi, ta sẽ bằng lòng mà ra đi.

Hòa Thượng nói: *“Các vị nên chú ý, tôi thường nói tử sanh là việc lớn chứ tôi không nói sanh tử là việc lớn. Sanh tử chỉ là một giai đoạn, sanh tử là chết còn tử sanh là sống vì sau khi chết ta lại sanh, vĩnh viễn tuần hoàn không bao giờ ngưng nghỉ. Như vậy, người giác ngộ không sợ chết. Người chân thật giác ngộ thường đem chữ ‘chết’ dán trên trán, nhắc nhở chính mình sau khi chết, ta sẽ sanh về nơi nào? Ta đến nơi nào thọ sanh mới là việc lớn duy nhất ngay trong đời này của ta. Sau khi chết, trước mặt chúng ta là 10 con đường để chúng ta đi”*.

Chúng ta luôn nhớ đến chữ chết để nhắc nhở mình rằng có những việc đáng phải sân si hay không? Đáng tham cầu hay không? Trên Kinh Phật thường nhắc chúng ta không mang theo được bất cứ thứ gì chỉ có nghiệp đi theo mình, nghiệp thiện và nghiệp ác mà mình tạo sẽ đi theo chúng ta. 10 con đường chính là thập đạo luân hồi gồm Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh, Trời, Người, A Tu La, Thanh Văn, Duyên Giác, Bồ Tát, Phật. Cõi Thanh Văn, Duyên Giác, Bồ Tát, Phật thì còn xa đối với chúng ta. Trời, Người, A Tu La cũng khó để vào. Duy chỉ có Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh là chúng ta đã có phần vì ngày ngày đều đang tham sân si. Đây chính là tự làm tự chịu, như Hòa Thượng từng nhắc nhở.

Chúng ta hiểu thấu rồi thì ngay đời này phải tích cực làm việc thiện, mang lại lợi ích cho cộng đồng và xã hội, nhất định không vì lợi ích cá nhân mình. Rõ ràng chúng ta có thể làm được! Nhưng theo Hòa Thượng, chúng ta không muốn

làm vì sợ lỗ, sợ thiệt thòi. Tuy nhiên, những thứ chúng ta cho đi không bao giờ mất, nhân gian có câu: “*Bánh ít đi thì bánh quy lại*”. “*Lưới trời lồng lộng không sót một mảy trần*”. Tất cả những gì là thiện hay ác chúng ta làm đều không sót lọt cho dù là một mảy bụi, vậy tại sao chúng ta không tích cực làm việc thiện. Nếu chúng ta chịu làm, chúng ta sẽ làm được những việc mà Phật Bồ Tát đã làm.

Hòa Thượng nhắc nhở: “***Phàm phu chúng ta, phiền não nghiệp chướng càng lúc càng nhiều. Phước đức và trí tuệ ngày một ít đi. Chỉ cần chúng ta không ra được khỏi luân hồi thì sự trầm luân trong sinh tử lại càng sâu hơn. Nghĩ đến việc này thật là đáng sợ! Chúng ta phải thấu hiểu sinh tử tức là sanh ra rồi chết không phải là việc đáng sợ, nhưng luân hồi càng lúc càng sâu mới là việc đáng sợ.***” Chúng ta chưa sợ vì chưa hiểu. Chúng ta như người mù không thấy, người điếc không nghe nên không thấy sợ.

Hòa Thượng tiếp lời: “***Chúng ta ở trong cõi người này rất ngắn ngủi cho nên nhất định phải lập ra một chí nguyện kiên định. Đó là phải rời khỏi thế giới Ta Bà, rời khỏi sáu cõi luân hồi vì luân hồi là quá khổ, quá đáng sợ.***” Chúng ta sanh ra làm người nhưng thời gian làm người không được bao lâu, 100 năm so với thời gian vô tận có đáng là bao đâu! Nếu là 80,70,60 năm thì còn ngắn hơn nữa. Một đứa trẻ chỉ vì tham giọt mật trên lưỡi dao mà liếm lưỡi dao khiến đứt mất lưỡi. Còn chúng ta chỉ vì danh vọng lợi dưỡng tâm thường mà đánh đổi, tham một chút danh lợi có được gì đâu, để rồi lọt vào sinh tử luân hồi và đời đời, kiếp kiếp ở mãi trong đó.

Muốn ra khỏi luân hồi thì đừng nên tạo nghiệp luân hồi nữa. Nghiệp luân hồi là gì? Là suốt ngày mãi ảo danh ảo vọng, tham sân si mạn. Việc này không nên nhưng chúng ta vẫn làm. Đây chính là các tập khí xấu ác của chúng ta. Hòa Thượng khẳng định: “***Tóm lại mà nói, sinh tử không đáng sợ, luân hồi mới đáng sợ. Vậy làm thế nào để thoát khỏi luân hồi. Chỉ có một việc duy nhất, ổn định nhất, đáng tin nhất chính là phải niệm Phật. Mỗi niệm chúng ta đều là niệm Phật để cầu vãng sanh Cực Lạc***”./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!